

Begroting 2025/2028.

Het College maakt de keuze om mede met het advies van de VNG de begroting te presenteren met niet-sluitende jaarschijven 2026 en verder.

De lobby van de VNG heeft nog niet het gewenste effect opgeleverd. Wij moeten de VNG blijven voorzien van de effecten als er onvoldoende middelen beschikbaar komen. Niettemin is er hoop dat er enig verlichting komt. Er zijn aanwijzingen dat het kabinet bereid is in de voorjaarsnota van 2025 van het Rijk naar extra budget te zoeken. Het is daarom voorbarig om in de begroting van 2025 bezuinigingen op te nemen

Ondanks dat blijven de financiële verhoudingen uit het lood en is onderdeel geworden van steeds terugkerende politieke onderhandelingen. Er zit sinds jaar en dag een disbalans tussen wat we krijgen, de ruimte die we hebben voor eigen keuzes en de spelregels die gelden. Een volledige herziening van de financiële verhoudingen is noodzaak. Wil het College bij algemene leden vergadering van eind november van de VNG serieus aandacht vragen voor deze disbalans.

We zien in de stukken van de ALV van eind november dat er ook gesproken gaat worden over een risicobeheer fonds, dat mogelijk financieel interessant kan zijn voor gemeenten, en over een resolutie dat gemeenten het bestuur van de VNG opdraagt niet langer met het Kabinet te spreken over het Integrale Zorgakkoord, omdat het Kabinet niet voldoet aan de financiële voorwaarden die onder dit akkoord liggen.

Welk standpunt neemt het college in nav deze twee onderwerpen?

De PvdA-fractie stemt er mee in dat het college actie onderneemt om bezuinigingsmogelijkheden voor 2026 en verder in beeld te brengen. We zien dat er een opdracht ligt die langs verschillende sporen zal worden uitgewerkt. Helder willen we dan hebben of het wettelijke taken of eigen beleid betreft. Bij de QuickScan die de organisatie uitvoert vragen wij ook te kijken naar ontschotting van afdelingen en de verbinding te zoeken, wat mogelijke dubbelingen en extra werk voorkomt. Wij vragen te zijner tijd duidelijk te maken wat per beleidsveld de beïnvloedbare kosten zijn, omdat veel uitgaven vastliggen in o.a. contracten, kapitaalslasten en tarieven. Bovendien willen we bij ombuigingsvoorstellen graag zien wat het effect is van de ombuiging voor de langere termijn en vragen we u de keuzes te blijven zien in een brede setting. En daarmee bedoelen we vooral dat het preventieve beleid moet worden voortgezet om aan de achterkant kosten te sparen.

Is er een mogelijkheid om de huishoudelijke hulp binnen de WMO inkomensafhankelijk te maken? In ieder geval moet er voor 2026 realistisch begroot worden, geen overschot op de jaarrekening. Kunnen we wat met onze inkomstenkant? Belasten we de overheadkosten volledig door in de leges? Geld dat we wel uitgeven maar niet in rekening brengen bij projectontwikkelaars of particuliere initiatieven. Kunnen we al voorzichtig een planbatenheffing begroten? Zijn andere producten die we leveren kostendekkend?

Een mogelijkheid om de bezuinigingsopgave haalbaar te maken wil onze fractie vanavond meegeven. Uit de stand van de algemene reserve concluderen wij dat er mogelijkheden zijn om de algemene reserve aan te spreken en bezuinigingen gefaseerd te realiseren.

Bovendien zullen waarschijnlijk niet alle bezuinigingsvoorstellen concreet kunnen worden ingevuld de komende maanden. Wij vragen u te overwegen om eventuele bezuinigingen die in 2028 en 2029 moeten ingaan te werken met taakstellende bezuinigingsposten die dan in de jaren 26 en 27 concreet kunnen worden ingevuld.

DRU-IP

In onze gemeente neemt het DRU-IP als industrieel erfgoed met een rijks- monumentale status een belangrijke plaats in. In deze begroting worden er geen middelen gevraagd.

Wat we nu willen zeggen, gelet op onze eigen financiële polsstok, zal de doorontwikkeling van de DRU een andere financiële benadering moeten zijn. Daarvoor liggen er zeker mogelijkheden en vraagt om out of the box denken van de Stichting DRU-IP als van de gemeente.

De bijdrage van Dorp en Platteland in de Gelderse Post is nogal wonderlijk en verwarrend. Daar wordt gesproken over een bijdrage van vijf miljoen voor de SSP-hal. Kan die fractie aanwijzen waar dat staat in deze begroting? Dat vraagt om uitleg van deze fractie. Met dit soort informatie houdt u de inwoners voor de gek.

Of als het een slip off the pen is dan is het zaak omdat in deze vergadering recht te zetten.

Sport

Voorzitter ondanks de financiële situatie aandacht voor de voetbalclubs Sport Vereniging Wisch en SDOUC/UB. In de investeringslijst van 2025 zien wij niet het kunstgrasveld voor het hoofdveld van SDOUC opgenomen. Graag een reactie. De PvdA-fractie vindt dat het voorbeeld van meer bewegen voor en door ouderen van de stichting Freewheel in

Ulft eigenlijk in alle kernen navolging verdient. Het is laagdrempelig met lage kosten. Kunnen we dat stimuleren en faciliteren?

Vervolgens aandacht voor de SV-Wisch. Het nieuwe bestuur is gemotiveerd in de slag met een accommodatie onderzoek. Er wordt gedacht aan een multi-sportabonnement waar jong en oud mee kan sporten. Een trend in Nederland die ingang is. We weten dat het College op voetbalgebied, aan beide kanten van Oude IJssel, meedenkt, maar wat kunnen we nog meer doen? Worden alle fondsen en mogelijke subsidies aangesproken? Worden mogelijkheden bij de Provincie en het Rijk staan onderzocht? Hoe kunnen we de grote investeringen voor beide clubs draagbaar maken? Meehelpen zoeken naar sponsors of biedt een publiek-private samenwerking kansen?

En in deze zaal mag ook gezegd worden dat de besturen van de voetbalclubs kwalitatief uitstekend leidinggeven aan de club. Het is onnodig te zeggen hoe belangrijk dat is voor onze gemeente. Wij hebben daar veel waardering voor. Zij helpen ons de visie te versterken die we hebben; nml. Iedereen jong en oud moeten toegang hebben tot goede sportactiviteiten, dat levert een belangrijke bijdrage aan gezondheid en sociale cohesie.

Woningbouw

Voorzitter. De woningbouw in onze gemeente vordert gestaag. De netto toevoeging aan de woningvoorraad schommelt de afgelopen jaren rond de honderd. Dat is minder dan we willen en ook minder dan nodig om het tekort in te lopen. Hoe kijkt u überhaupt aan tegen de realiteitswaarde van de plannen die er liggen? Kunnen we de investeringen en infrastructuur die daarbij nodig is waarmaken. U schrijft dat

er niet alleen onvoldoende capaciteit is in de organisatie maar dat het geldt voor de hele bouwketen. (2^e berap 2024) U wil vaart maken, maar zet de Wesenthorst met eigen grondposities on hold; Is het niet logischer om parallel aan de uitleglocaties de prioriteit te leggen bij de eigen grondposities?

En hoe kijkt u aan tegen de woondeal 1.1 die begin volgend jaar naar de raad komt? Het Rijk en de provincie doen een beroep op de Achterhoek om boven op de bestaande afspraken nog extra woningen te realiseren. Het opschrijven van aantallen is een, maar hoe groot is de realiteitswaarde? (!) Voor de duidelijkheid wij willen bouwkransen zien maar zien ook dat het schuurt.

Tot slot op dit onderwerp. We zouden het een teleurstelling vinden als de flexwoningen niet gerealiseerd zijn voor de verkiezingen van 2026. Wanneer gaat schop in de grond.

Zorg en Veiligheid;

Femicide is een nationaal probleem. Bij ons is het aantal gevallen van huiselijk geweld gestegen. In de begroting lezen we dat er volgend jaar een nieuwe ketenaanpak zorg en veiligheid wordt geïmplementeerd. Graag worden we in commissieverband op de hoogte gesteld hoe vernieuwend die aanpak is. Graag een reactie.

Aankondiging Motie Reizen voor Minima.